

Vec C-212/04

Konstantinos Adeneler a i. proti Ellinikos Organismos Galaktos (ELOG)

(návrh na začatie prejudiciálneho konania
podaný Monomeles Protodikeio Thessalonikis)

„Smernica 1999/70/ES — Doložka 1 písm. b) a doložka 5 rámcovej dohody o práci na dobu určitú — Opätovne uzatvárané pracovné zmluvy na dobu určitú vo verejnom sektore — Pojmy ‚opätovne uzatvorené zmluvy‘ a ‚objektívne dôvody‘ odôvodňujúce opätovné uzatváranie takýchto zmlúv — Opatrenia zamerané na predchádzanie zneužitiam — Sankcie — Dosah povinnosti konformného výkladu“

Návrhy prednesené 27. októbra 2005 — generálna advokátka J. Kokott . . . . I - 6062
Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo 4. júla 2006 . . . . . I - 6091

Abstrakt rozsudku

1. *Prejudiciálne otázky — Právomoc Súdneho dvora — Hranice
(Článok 234 ES)*

2. *Sociálna politika — Rámcová dohoda o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP — Smernica 1999/70*
[Smernica Rady 1999/70, príloha, doložka 5 bod 1 písm. a)]
3. *Sociálna politika — Rámcová dohoda o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP — Smernica 1999/70*
(Smernica Rady 1999/70, príloha, doložka 5)
4. *Sociálna politika — Rámcová dohoda o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP — Smernica 1999/70*
(Smernica Rady 1999/70, príloha, doložka 5 bod 1)
5. *Akty inštitúcií — Smernice — Vykonanie členskými štátmi*
(Článok 10 druhý odsek ES a článok 249 tretí odsek ES)

1. Konanie podľa článku 234 ES je nástrojom spolupráce medzi Súdnyim dvorom a vnútroštátnymi súdmi, vďaka ktorému Súdny dvor poskytuje uvedeným súdom podklady na výklad práva Spoločenstva, ktoré potrebujú na vyriešenie sporov, o ktorých majú rozhodnúť. V rámci tejto spolupráce vnútroštátny súd prejednávajúci a rozhodujúci o spore, ktorý jediný má priamu vedomosť o skutkových okolnostiach sporu a musí niesť zodpovednosť za súdne rozhodnutie, ktoré má prijať, má vzhľadom na osobitosti veci lepšie postavenie pre posúdenie ako nevyhnutnosti prejudiciálneho rozhodnutia na to, aby mohol o veci rozhodnúť, tak aj dôležitosť otázky, ktorú kladie Súdnemu dvoru. V dôsledku toho, ak sa položené otázky týkajú výkladu práva Spoločen-

stva, je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť.

Súdny dvor sa však domnieva, že je jeho úlohou, vzhľadom na preskúmanie jeho vlastnej právomoci, preskúmať podmienky, za ktorých mu vnútroštátny súd podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Duch spolupráce, ktorý musí riadiť fungovanie prejudiciálneho konania, totiž spôsobuje, že vnútroštátny súd musí mať na zreteli úlohu zverenú Súdnemu dvoru, ktorou je prispievať

k výkonu spravodlivosti v členských štátoch, a nie vyjadrovať poradné názory k všeobecným a hypotetickým otázkam.

(pozri body 40 — 42)

2. Določka 5 bod 1 písm. a) rámcovej dohody o práci na dobu určitú uzavretá 18. marca 1999, ktorá je prílohou smernice Rady 1999/70 o rámcovej dohode o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP, týkajúca sa objektívnych dôvodov, ktoré môžu odôvodniť opätovné uzavretie zmluvy alebo opätovné založenie pracovnoprávných vzťahov na dobu určitú, má byť vykladaná v tom zmysle, že bráni použitiu opätovne uzatváraných pracovných zmlúv na dobu určitú, ktoré by bolo odôvodnené iba tým, že to stanovuje všeobecné zákonné alebo podzákonné ustanovenie členského štátu. Naopak, pojem „objektívne dôvody“ v zmysle spomínanej doložky vyžaduje, aby využitie tohto osobitného druhu pracovnoprávných vzťahov, tak ako to určuje vnútroštátna právna úprava, bolo odôvodnené existenciou konkrétnych prvkov súvisiacich najmä s predmetnou činnosťou a s podmienkami jej výkonu.

Vnútroštátne ustanovenie, ktoré sa obmedzuje na to, že všeobecne

a abstraktne na základe zákonnej alebo podzákonnej normy povoľuje využitie opätovne uzatváraných pracovných zmlúv na dobu určitú, obsahuje skutočné nebezpečenstvo zneužitia tohto druhu zmlúv, a v dôsledku toho nie je zlučiteľné s cieľom a s potrebným účinkom rámcovej dohody. Ak by sa pripustilo, že vnútroštátne ustanovenie môže, s plným právnym účinkom a bez ďalšieho upresnenia, odôvodniť opätovne uzatvárané pracovné zmluvy na dobu určitú, viedlo by to k porušeniu účelu rámcovej dohody, ktorým je ochrana pracovníkov proti nestabilite zamestnania, a zbavilo by zásadu jej podstaty, podľa ktorej zmluvy na dobu neurčitú tvoria všeobecnú formu pracovnoprávných vzťahov. Najmä využitie pracovných zmlúv na dobu určitú iba na základe všeobecného zákonného alebo podzákonného ustanovenia bez ohľadu na konkrétny obsah zvažovanej činnosti neumožňuje zistiť objektívne a transparentné kritériá s cieľom overiť, či opätovné uzavretie takýchto zmlúv vskutku zodpovedá skutočnej potrebe, a môže takto zasiahnuť do nevyhnutného cieľa sledovaného na tento účel.

(pozri body 71 — 75, bod 1 výroku)

3. Določka 5 rámcovej dohody o práci na dobu určitú uzavretá 18. marca 1999, ktorá je prílohou smernice Rady 1999/70 o rámcovej dohode o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP, týkajúca sa opatrení, ktoré sú

zamerané na predchádzanie zneužívajú-
 cemu opätovnému uzatváraniu pracov-
 ných zmlúv na dobu určitú, má byť
 vykladaná v tom zmysle, že bráni takej
 vnútroštátnej právnej úprave, ktorá sta-
 novuje, že za „opätovne uzatvárané“,
 resp. „opätovne zakladané“ v zmysle
 uvedenej doložky sa majú považovať
 iba tie pracovné zmluvy alebo pracovno-
 právne vzťahy na dobu určitú, medzi
 ktorými neuplynula dlhšia lehota ako 20
 pracovných dní.

cieľ, ktorý táto smernica sleduje, ale tiež
 to, že umožní zneužívajúce vyžitie
 takýchto vzťahov zamestnávateľmi.

(pozri body 84 — 86, 89, bod 2 výroku)

Takáto vnútroštátna úprava musí byť
 považovaná za spôsobilú ohroziť cieľ,
 účel, ako aj potrebný účinok rámcovej
 dohody, pretože takéto prísne
 a reštriktívne vymedzenie opätovného
 charakteru viacerých po sebe nasledujú-
 cich pracovných zmlúv by umožnilo
 zamestnanie pracovníkov za neistých
 podmienok na celé roky, pretože
 v praxi by títo zamestnanci nemali inú
 možnosť, ako súhlasiť s prerušeniami
 v dĺžke 20 pracovných dní v rámci
 reťazca zmlúv, ktoré ich viažu k ich
 zamestnávateľom. Okrem toho z takejto
 vnútroštátnej právnej úpravy vyplýva
 nebezpečenstvo, že jej účinkom bude
 nielen to, že skutočne vylúči veľký počet
 pracovnoprávných vzťahov na dobu
 určitú spod ochrany pracovníkov, ktorú
 zakladá smernica 1999/70 a rámcová
 dohoda, a tým zbaví veľkej časti podstaty

4. Rámcová dohoda o práci na dobu určitú
 uzavretá 18. marca 1999, ktorá je
 prílohou smernice Rady 1999/70
 o rámcovej dohode o práci na dobu
 určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE
 a CEEP, má byť vykladaná v tom zmysle,
 že pokiaľ vnútroštátny právny poriadok
 dotknutého členského štátu neobsahuje
 v skúmanom sektore iné účinné opatrenie
 na predchádzanie a prípadne na
 ukladanie sankcií za zneužívajúce použí-
 vanie opätovne uzatváraných zmlúv na
 dobu určitú, rámcová dohoda bráni
 uplatneniu vnútroštátnej právnej úpravy,
 ktorá bezpodmienečne zakazuje, iba vo
 verejnom sektore, premeniť na pracovnú
 zmluvu na dobu neurčitú opätovne
 uzatvárané zmluvy na dobu určitú, ktoré
 v skutočnosti mali za cieľ pokryť dlho-
 dobé, dokonca trvalé potreby zamestná-
 vateľa, a musia byť preto považované za
 zneužívajúce.

(pozri bod 105, bod 3 výroku)

5. V prípade, ak bola smernica prebratá do právneho poriadku dotknutého členského štátu oneskorene, a jej príslušné ustanovenia nemajú priamy účinok, vnútroštátne súdne orgány sú od uplynutia lehoty na prebratie povinné vykladať vnútroštátne právo v čo najväčšej možnej miere s prihliadnutím na znenie a účel predmetnej smernice s cieľom dospieť k výsledkom, ktoré sleduje táto smernica, uprednostniac taký výklad vnútroštátnych predpisov, ktorý je najviac zlučiteľný v súlade s týmto účelom, aby dosiahli riešenie zlučiteľné s ustanoveniami danej smernice.

opatrenia na prebratie smernice skutočne nadobúdajú účinnosť v dotknutom členskom štáte, nie je správnym kritériom. Takéto riešenie by totiž mohlo závažne spochybníť úplnú účinnosť práva Spoločenstva, ako aj jednotné uplatňovanie práva najmä prostredníctvom smerníc. Okrem toho odo dňa, keď smernica nadobudne účinnosť, sa vnútroštátne súdy členských štátov musia v čo najväčšej možnej miere zdržať takého výkladu vnútroštátneho práva, pri ktorom by po uplynutí lehoty na prebratie hrozilo, že dosiahnutie výsledku, ktorý sleduje táto smernica, bude vystavené vážnemu nebezpečenstvu.

Z toho nevyhnutne vyplýva, že v takomto prípade deň, keď vnútroštátne

(pozri body 115, 116, 123, 124, bod 4 výroku)